

ПРОТОКОЛ

№ 352

София, 11.12.2024 година

Днес, 11.12.2024 г. от 10:18 ч. се проведе закрито заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъства членът на Комисията Благой Голубарев и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха Пл. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов – началник на отдел „Цени и лицензи: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти на КЕВР.

Председателят установи, че няма възражения по проекта за дневен ред и няма други предложения, както и няма правни пречки за провеждане на заседанието, което протече при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклад с вх. № Е-Дк-1357 от 05.12.2024 г. относно утвърждаване на цени за присъединяване към електроразпределителната мрежа на „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД.

Работна група: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Благовест Балабанов, Юлиан Стоянов, Тодор Матев, Рали Манчев, Радостина Методиева, Радослав Райков и Силвия Петрова

По т.1. Комисията разглежда доклад с вх. № Е-Дк-1357 от 05.12.2024 г. относно утвърждаване на цени за присъединяване към електроразпределителната мрежа на „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД.

Административното производство е образувано по постъпило в Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) заявление с вх. № Е-13-62-135 от 26.05.2023 г., допълнено с писмо с вх. № Е-13-62-135 от 05.11.2024 г., от „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД за утвърждаване на цени за присъединяване

към електроразпределителната мрежа на основание чл. 21, ал. 1, т. 8 във връзка с чл. 30, ал. 1, т. 11 от Закона за енергетиката (ЗЕ). За проучване на обстоятелствата в заявлението и приложенията към него е сформирана работна група със Заповед № 3-Е-288 от 11.10.2024 г. на председателя на КЕВР.

Въз основа на анализ на фактите и обстоятелствата, съдържащи се в документите по административната преписка, се установи следното:

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8 от ЗЕ КЕВР осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон. По силата на чл. 30, ал. 1, т. 11 от ЗЕ на регулиране от Комисията подлежат цените за присъединяване към мрежите. Методите за регулиране на цените, правилата за тяхното образуване или определяне и изменение, редът за предоставяне на информация, внасяне на предложенията за цените и утвърждаването на цените се определят с Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ, Наредбата), приета на основание чл. 36, ал. 3 от ЗЕ.

По аргумент от чл. 32, ал. 1 и ал. 2 от НРЦЕЕ, цените за присъединяване на производител, на обект за съхранение на електрическа енергия, на обект – съвкупност от съоръжения/инсталации за потребление и/или за производство и/или за съхранение на електрическа енергия, който отдава и потребява електрическа енергия в/от мрежата, както и на обекти на оператори на затворени електроразпределителни мрежи са индивидуални и включват действителните разходи за изграждане на съоръженията за присъединяване към съответната електрическа мрежа. Според чл. 33, ал. 3 и ал. 4 от НРЦЕЕ цените за присъединяване на обекти на крайни клиенти над 400 kW, на обекти на клиенти към мрежи средно напрежение, както и на обекти на крайни клиенти в територии извън регулация на населените места се определят по индивидуален проект.

Съгласно чл. 33, ал. 1 от НРЦЕЕ цените за присъединяване на крайни клиенти към електроразпределителни/затворени електроразпределителни мрежи се образуват в зависимост от предоставената мощност в kW и се разделят в следните основни групи:

1. I група – до 6 kW включително;
2. II група – от 7 до 15 kW включително;
3. III група – от 16 до 50 kW включително;
4. IV група – от 51 до 100 kW включително;
5. V група – от 101 до 200 kW включително;
6. VI група – от 201 до 400 kW включително;
7. VII група – над 400 kW.

Цените за присъединяване на крайни клиенти към електроразпределителна/затворена електроразпределителна мрежа за обекти на крайни клиенти в групи от III до VI съдържат постоянна и променлива компонента в зависимост от точката на захранване и дължината на електропроводната линия. Цените за присъединяване на крайни клиенти към електроразпределителна/затворена електроразпределителна мрежа за обекти на крайни клиенти по ал. 1 в групи I и II съдържат само постоянна компонента.

I. Анализ и оценка на предоставената от „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД информация

Предложените нови цени за присъединяване на обекти на крайни клиенти към мрежата на „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД са изчислени при спазване на следната рамка:

- анализирани са присъединявания на обекти, които са капитализирани през 2021 г.;
- запазват се групите клиентски обекти в зависимост от присъединяваната мощност съгласно чл. 33, ал. 1 от НРЦЕЕ;
- присъединяването на обектите се извършва при прилагане на минимална схема на присъединяване съгласно Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти

към електрическите мрежи;

- в пълната стойност на обекта са включени всички разходи по присъединяването му, независимо кога са извършени във времето;

- съгласно чл. 34, ал. 3 от НРЦЕЕ не са включени разходи за развитие на електроразпределителната мрежа;

- при постоянната компонента цената отразява среден разход за обект, като всичките разходи за присъединяване, реализирани в групата, са разделени на броя обекти в тази група;

- при променливата компонента цената отразява разходите за изграждане на линеен метър от линейната част на присъединителната линия между обекта и точката на присъединяване, надхвърляща 25 м.;

С цел коректност на резултатите, от всички завършени договори са изключени:

- обекти, при които разходът е равен на цената за присъединяване, т.е. разходът е покрит на 100%;

- обекти на крайни клиенти за присъединяване в територии извън регулационните граници на населените места, на които цената за присъединяване се формира на база индивидуален проект;

- с цел уплътняване на груповата извадка за VI-та група, е определена дисперсията за обектите в групата, като е анализиран интервал от разходи по-голям от 37 хил. лв. и по-малък или равен на 137 хил. лв. за един обект. С този подход дружеството се стреми да постигне представителен резултат, определен въз основа на средните стойности в групата;

- обекти изградени при условията на чл. 117, ал. 5 от ЗЕ и чл. 28, ал. 6 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи.

Базирайки се на изискването на чл. 34, ал. 3 от НРЦЕЕ, на специален анализ са подложени обектите с предписано изграждане на трафопост. Основно са използвани трансформатори с мощност 630 kVA и 800 kVA. Според мрежовия оператор подобни обекти има в IV-та, V-та и VI-та групи. За тези договори е изведен индивидуален коефициент, отразяващ отношението на сумарната предоставена на крайните клиенти мощност, присъединени към конкретния трафопост, с инсталираната мощност на трансформатора. Пропорционално на свободната трансформаторна мощност са отделени и разходите за развитие на мрежата, които са приспаднати от стойността на обекта и не се включват в определянето на постоянната компонента. Намира, че по този начин ясно се разделят разходите за развитие на мрежата за всеки обект от разходите за присъединяването му. Разделянето е извършено и по групи, като в определянето на цената за присъединяване участват само разходи за присъединяване.

Група	Група мощност (в kW)	Брой договори с изграждане на трафопост	Сумарен разход на договорите с трафопост (в лв.)	Разходи за развитие на мрежата (в лв.)
4	от 51 до 100	19	1 325 648,82	301 161,20
5	от 101 до 200	33	2 710 968,93	446 324,04
6	от 201 до 400	43	3 413 291,01	421 251,95
	Общо	95	7 449 908,76	1 168 737,19

В резултат на прилагането на горните критерии са анализирани получените приходи и направените разходи за 6 554 бр. обекти, разпределени по предвидените в чл. 33, ал. 1 от НРЦЕЕ групи съобразно присъединената мощност. Данните са представени в следващата таблица:

Група обекти	Група мощност	Брой обекти	Приходи от цена за присъединяване	Разходи за присъединяване	Разходи за развитие на мрежата	Разходи за присъединява не без разходи за развитие на мрежата
	kW	бр.	лв.	лв.	лв.	лв.
1	до 6	1 907	815 511,64	1 480 907,50	0	1 480 907,50
2	от 7 до 15	3 173	1 834 124,04	3 531 450,56	0	3 531 450,56
3	от 16 до 50	892	1 688 667,34	2 891 615,57	0	2 891 615,57
4	от 51 до 100	280	1 871 411,67	4 699 603,08	-301 161,20	4 398 441,88
5	от 101 до 200	213	2 529 344,07	6 214 957,66	-446 324,04	5 768 633,62
6	от 201 до 400	89	2 337 590,27	4 454 929,63	-421 251,95	4 033 677,68
	Общо	6 554	11 076 649,03	23 273 464,00	-1 168 737,19	22 104 726,81

Според мрежовия оператор от анализиранияте 6 554 обекта е видно, че получените приходи от цената за присъединяване (включваща постоянна и променлива компоненти) са в размер на 11 077 хил. лв. Тези приходи не покриват реално извършените разходи за присъединяване на стойност 22 105 хил. лв.

Дружеството посочва, че извършените разходи са определени на пазарен принцип, в резултат на извършени процедури по Закона за обществените поръчки (ЗОП) и са различни за всяка година в зависимост от икономическата обстановка в страната. Поради това подходът, който мрежовият оператор е използвал при изготвяне на ценовото предложение, се базира на реално извършените разходи по присъединяване на клиентските обекти.

„Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД отбелязва, че най-много присъединявания се реализират в I-ва и II-ра група, които съдържат само постоянна компонента в цената си, като общо те представляват 77,51% от броя на разгледаните 6 554 присъединявания. Последното е в резултат от по-големия брой договори и приложените технически решения за присъединяване на обектите към мрежата. Присъединените обекти от III-та до VI-та група, съдържащи освен постоянна и променлива компонента в цената за присъединяване, представляват 22,49% от броя на всички присъединявания. При тях е и най-голям дялът на непокрытите разходи – 80,63% спрямо цялата сума на непокрытите разходи. В тези групи дружеството извършва най-много разходи за присъединяване на 1 обект, които не се покриват от цената, която заплаща клиентът. Броят на обектите в този диапазон на мощности, присъединявани към електроразпределителната мрежа, е значително по-малък и оптималните технически решения са съпроводени с по-високи разходи.

В допълнение обръща внимание, че в групите с мощност над 50 kW присъединяванията намаляват като брой и единичните разходи за едно присъединяване се увеличават значително. Освен броят присъединявания, влияние оказват и цените на метало-съдържащите елементи, които рязко се увеличават за последните години след COVID кризата. Според „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД кумулативното действие на всички фактори изисква увеличението на цените за присъединяване в диапазона от 50 kW до 400 kW да бъде в поисканите от него стойности – около 200%. По този начин дружеството би имало справедлив подход спрямо клиентите си и всеки от тях ще заплаща в максимална степен разхода, който предизвиква.

1. Предложение за изчисляване на постоянна компонента на цените за присъединяване

Дружеството посочва, че разходите, участващи в определянето на цените, се класифицират по икономически елементи, както следва: разходи за възнаграждения и

осигуровки, разходи за материали, разходи за външни услуги и „други разходи“, които са представени в приложени към заявлението таблици. Таблиците са попълнени съгласно Указанията за образуване на цените за присъединяване на потребители към електроразпределителната мрежа, приети с решение на КЕВР по Протокол № 45 от 23.03.2012, т. 3 (Указанията). Процесите и дейностите, които дружеството изпълнява по присъединяването на обект и същите не са предвидени в Указанията, са включени в „други разходи“. Постоянната компонента на цените за присъединяване отразява средните разходи за присъединяване на един обект от всяка група, включващи и разходите по изграждане на захранващо трасе с дължина до 25 м. В постоянната компонента, в зависимост от присъединената мощност, са включени признатите от Комисията разходи за строително-монтажни работи съгласно чл. 34, ал. 1 от НРЦЕЕ.

Дружеството е представило по 5 обекта за всяка група, като за всеки от тях е включена детайлна информация за разходите по вид извършени дейности и по икономически елементи, в зависимост от приложеното захранване – въздушна електропроводна линия или кабелна електропроводна линия, както следва:

– в разходите за заплати и осигуровки са включени възнагражденията на ангажирания с присъединяването персонал. Пазарът на труда е конкурентен и налага компенсиране на по-високата инфлация с цел запазване на квалифицирания персонал, независимо от изпълнителя – собствен или нает. Разходите за заплати и осигуровки не са включени в оперативните разходи на дружеството. Според мрежовия оператор този подход е наложен от изискванията на Международните финансови счетоводни стандарти, които изискват всички разходи, свързани с изграждането и въвеждането на един дълготраен актив в употреба, да бъдат включени в стойността на придобиване на съответния актив (отчетната му стойност) и да бъдат изключени от текущите оперативни разходи. По този начин не се допуска дублиране на разходите за труд. Основно участие в присъединяването на обекти на крайни клиенти взимат дирекция „Стратегическо планиране и развитие на мрежата“ (ДСПРМ) – направление „Проучване и предоставяне на мрежи“, дирекция „Реализация на инвестициите“ (ДРИ), дирекция „Експлоатация и поддържане“ (ДЕП) и дирекция „Мерене и управление на данните“ (ДМУД). Основните дейности, които те реализират са от проучването на възможността за реализация на желаното от клиента присъединяване със съответната мощност, през изготвяне и съгласуване на проектите на присъединителните съоръжения, и накрая самото изграждане, и въвеждане в експлоатация на обекта с монтаж и проверка на елементарните агрегати или съоръжения. За периода на изграждане на обектите, на които се основава подаденото заявление за изменение на цените за присъединяване, общо разходите и средният списъчен състав на цитираните по-горе дирекции за 2021 г. са: за ДСПРМ – 3 706 415,54 лв. и 75 човека; за ДРИ – 2 662 351,19 лв. и 60 човека; за ДМУД – 41 897 811,88 лв. и 1178 човека; за ДЕП – 35 625 394,98 лв. и 1017 човека. При изграждането на обектите освен служители на дружеството се използват и външни изпълнители, избрани след проведени процедури по ЗОП. В процеса на избор на изпълнител „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД, в качеството си на възложител по обществените поръчки, не може да влияе върху разходите за възнаграждение на спечелилите поръчките. Разходите по изграждане на присъединителни съоръжения и активи от външни лица са отразени във „Външни услуги“ и „Други разходи“. На база посочените разходи за всяка дирекция има определени часови ставки – лева за положен труд за всеки човекочас (ч.ч.). Въз основа на направени от дружеството замервания по конкретните дейности е определена и времевата норма за всяка дейност. Разликата в часовите ставки произтича от различния обем месечни разходи и различната бройка персонал за съответния месец. За цитираните дирекции средногодишните часови ставки са: за ДСПРМ – 12,36 лв./ч.ч.; за ДРИ – 13,69 лв./ч.ч.; за ДМУД – 12,71 лв./ч.ч.; за ДЕП – 14,62 лв./ч.ч. Средната часова ставка за дружеството при изграждане по стопански начин

на присъединяване на клиентски обект към електроразпределителната мрежа се равнява на 13,21 лв./ч.ч. при отклонение от 0,98 лв./ч.ч. във връзка с обстоятелствата, посочени по-горе. Дружеството отбелязва, че дейността по присъединяване на клиентски обект не се ограничава само с изграждането на присъединителни съоръжения, а включва и други допълнителни дейности, като планиране, закупуване и доставка на материали – кабели, табла, муфи, предпазители, арматура и т.н. При определяне на направените от дружеството разходи не е начислена печалба или допълнителна възвръщаемост на разходите. Посочва, че присъединяването на клиенти е част от регулираната дейност, като утвърдената от КЕВР норма на възвръщаемост на капитала се начислява върху стойността на регулаторната база на активите. По този начин е регулиран допълнителният приход за оператора от лицензионната дейност;

– разходите за материали са формирани в резултат на проведени процедури по ЗОП. Отчитайки времето за доставка на договорените материали, отчетените разходи за 2021 г. съответстват на нивата на цените от 2019 г. – 2020 г. преди коронавирус кризата, която доведе до драстичен ръст в цените на стоките и услугите;

– в разходите за външни услуги са включени разходи за дейности, изпълнявани от наети изпълнители, както и такива, изграждащи присъединяванията частично или изцяло. Тези разходи отново се формират след проведени процедури по ЗОП през 2020 г., които са обвързани с пазарните условия в страната;

– в „други разходи“ са включени разходи, пряко свързани с дейностите по фактическото присъединяване на клиентските обекти, които не могат да се отнесат по икономически елементи и които не може да се отразят в справките към Указанията. Основните пера са разходи за командировки, разходи за транспорт, такси, които се заплащат на държавни и общински органи, свързани с проектиране и узаконяване на присъединяването, както и за извършване на одити и проверки на различни обекти съгласно националното законодателство, разходи за съгласуване, за оценки и други плащания към трети страни, съпътстващи процеса на проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на енергийния обект. Разходите са формирани на база текущи цени към момента на реализацията им.

Съгласно описания по-горе подход относно анализа на разходите са получени следните резултати, без разходи за развитие на мрежата, видно от следващата таблица:

Група обекти	Група мощност	Брой обекти	Общо капитализиран разход
	kW	бр.	лв.
1	до 6	1 907	1 480 907,50
2	от 7 до 15	3 173	3 531 450,56
3	от 16 до 50	892	2 891 615,57
4	от 51 до 100	280	4 398 441,88
5	от 101 до 200	213	5 768 633,62
6	от 201 до 400	89	4 033 677,68
	Общо	6 554	22 104 726,81

В резултат на описаните основни допускания и данните от горната таблица, при изчисляване на постоянната компонента са постигнати следните цени за всяка група:

Група обекти	Присъединявана мощност	Постоянна компонента на цената, утвърдена с Решение № Ц-002 от 29.03.2002 г.	Изчислена постоянна компонента на цената
	kW	лв., без ДДС	лв., без ДДС

1	до 6	370,00	776,56
2	от 7 до 15	580,00	1 112,97
3	от 16 до 50	1 930,00	3 241,72
4	от 51 до 100	4 900,00	15 708,72
5	от 101 до 200	8 000,00	27 082,79
6	от 201 до 400	17 800,00	45 322,22

2. Предложение за изчисляване на променлива компонента на цените за присъединяване

Дружеството посочва, че съгласно чл. 33, ал. 5 от НРЦЕЕ цените за присъединяване на обекти на клиенти, разпределени в групи от III-та до VI-та, съдържат и променлива компонента в зависимост от разстоянието между точката на присъединяване на обекта към електроразпределителната мрежа и дължината на електропроводната линия, достигаща до границата на обекта. За улеснение при определяне на променливата компонента са разгледани само разходи за линейна част по-голяма от 25 м. В нея са включени стойностите на извършените различни видове строително-монтажни дейности при изграждане на линейната част, в съответствие с условието за минимална схема за присъединяване към съответното ниво на напрежение на мрежата.

За изчисляване на променливата компонента, мрежовият оператор е разгледал и анализирал 1 474 бр. обекти, регистрирани в счетоводната система на дружеството. Променливата компонента е изчислена като средна стойност за група от обекти, отразяваща отношението на всички извършени разходи по изграждане и полагане на кабелна линия за присъединяване на обекта, към дължината на положения кабел. Предоставени са данни за извършените разходи по обекти за отделните строително-монтажни дейности и детайлно са представени по икономически елементи за дължина на линейната част над 25 м.

За III-група, отговаряща на мощности от 16 до 50 kW, цената е определена при използване на кабел САВТ-с/-ж 3x95 см/50см.

За групи IV-та и V-та, обхващащи диапазона от 51 kW до 200 kW, присъединяванията се извършват с един тип кабел САВТ-с/-ж. 3x185 см/95 см. Използването му отговаря на техническите изисквания за надеждност и безопасност при присъединяване на обекти с мощност в рамките на посочения интервал. Поради това линейните части на обектите от двете групи са разгледани от дружеството заедно и е определена една цена за тях.

Цената за VI-та група при мощности от 201 kW до 400 kW е определена при използване на кабел САВТ-с/-ж 3x240 см/120 см.

В таблицата по-долу са показани резултатите от направените изчисления от дружеството за изменение на променливата компонента на цената за присъединяване, които са сравнени с действащите цени.

Група обекти	Присъединявана мощност	Променлива компонента на цената, утвърдена с Решение № Ц-002 от 29.03.2002 г.	Изчислена променлива компонента на цената
	kW	лв./л.м., без ДДС	лв./л.м., без ДДС
1	до 6	21,67	-
2	от 7 до 15	21,67	-

3	от 16 до 50	21,67	35,39
4	от 51 до 100	33,33	69,88
5	от 101 до 200	33,33	69,88
6	от 201 до 400	49,17	47,37

Предложеното увеличение за изменение на постоянната и променливата компоненти е най-голямо спрямо утвърдените цени за IV-та и V-та група, където и дялът на непокрытите разходи от цена за присъединяване е най-голям.

Предвид гореизложеното, „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД предлага за утвърждаване следните цени за присъединяване:

Група обекти	Присъединявана мощност,	Цена за присъединяване	
	kW	Постоянна компонента, с дължина на захранващото трасе до 25 м.	Променлива компонента, за един допълнителен метър дължина на захранващото трасе над 25 м
		лв., без ДДС	лв./л.м., без ДДС
1	до 6	776,56	-
2	от 7 до 15	1 112,97	-
3	от 16 до 50	3 241,72	35,39
4	от 51 до 100	15 708,72	69,88
5	от 101 до 200	27 082,79	69,88
6	от 201 до 400	45 322,22	49,17

„Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД отбелязва, че осъществява своята лицензионна дейност, при определени от КЕВР цени, които съгласно чл. 31, т. 2 от ЗЕ следва да възстановяват икономически обосновават му разходи за дейността. От анализа по-горе се вижда, че с утвърдените с Решение № Ц-002 от 29.03.2002 г. на КЕВР цени за присъединяване дружеството не успява да покрие пазарно реализираните разходи по изграждане на присъединителни съоръжения и линии. Тази констатация се засилва, когато се отчете и фактът, че част от направените разходи по присъединяването са за развитие на мрежата, които не са включени при изготвяне на настоящото ценово заявление за цени за присъединяване (съгласно чл. 34, ал. 3 от НРЦЕЕ). Създадените присъединителни активи, оставени без ревалоризация в условията на повишена инфлация, губят по-бързо своята стойност в сравнение с пазарните аналози. Поради занижените амортизации, дружеството не е в състояние да възстанови напълно актуалната им стойност. Инфлационната среда, ръстът на текущите цени и влиянието на други съпътстващи обстоятелства са в основата на искането на мрежовия оператор за актуализиране на цените за присъединяване, утвърдени с Решение № Ц-002 от 29.03.2002 г. на КЕВР.

С предложената актуализация на действащите цени дружеството цели:

- цените за присъединяване да отразяват реалните пазарни цени на строително-монтажните работи и услуги, материали и труд;
- всеки клиент да заплаща реалните разходи за присъединяване, съобразно заявената от него мощност;

– да се подобри финансовата ликвидност в дружеството, което ще позволи средствата да се използват за други направления в инвестиционната програма. Реализираните възможности ще допринесат за повишаване сигурността на снабдяването и качеството на предлаганата услуга „разпределение на електрическа енергия“;

– намаляване на кръстосаното субсидиране между цените на мрежовите услуги, заплащани от всички ползватели на мрежата и цените за присъединяване, заплащани от конкретни клиенти.

II. Ценообразуващи елементи на цените за присъединяване на „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД

След анализ на информацията, предоставена от „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД, се установи, че приходите от прилаганите цени за присъединяване на обекти на клиенти към електроразпределителната мрежа покриват само част от разходите на оператора на мрежата за изграждане на присъединителните съоръжения. Останалата част от реализираните разходи по присъединяване на клиенти се покрива от прихода, който дружеството получава от утвърдените цени за мрежови услуги, съответно е ценообразуващ елемент на утвърждаваните от Комисията цени за мрежови услуги. По този начин клиенти, ползващи мрежата на „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД, несправедливо финансират друга група клиенти, които присъединяват обектите си към електроразпределителната мрежа.

Актуалните цени за присъединяване са утвърдени с Решение № Ц-002 от 29.03.2002 г. на КЕВР и не са актуализирани, като видно от следващата таблица към настоящия момент натрупаната инфлация е в размер на 138,9%, а средно около 50% от разходите за присъединяване не се покриват от приложимите цени за тази дейност. По този начин не се гарантира справедлив подход към клиентите на дружеството, т.е. всеки да заплаща разхода, който предизвиква, в допустимия от регулаторната рамка размер. Нещо повече, 68% от непокрытите разходи (7 462 407 лв.) през анализираната календарна година се дължат на едва 8,8% (582 от 6 554 бр.) от новите присъединявания, а именно на клиенти с присъединена мощност над 50 kW. Тоест налице е кроссубсидиране между отделните групи клиенти на „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД.

Група мощност	Приходи от цена за присъединяване	Разходи за присъединяване	Разходи за развитие на мрежата	Разходи за присъединяване без разходи за развитие на мрежата	Непокрыти разходи от цената за присъединяване, които се покриват чрез мрежовите тарифи прилагани от дружеството	
kW	лв.	лв.	лв.	лв.	лв.	%
до 6	815 512	1 480 908	-	1 480 908	665 396	45%
от 7 до 15	1 834 124	3 531 451	-	3 531 451	1 697 327	48%
от 16 до 50	1 688 667	2 891 616	-	2 891 616	1 202 948	42%
от 51 до 100	1 871 412	4 699 603	-301 161	4 398 442	2 527 030	57%
от 101 до 200	2 529 344	6 214 958	-446 324	5 768 634	3 239 290	56%
от 201 до 400	2 337 590	4 454 930	-421 252	4 033 678	1 696 087	42%
Общо	11 076 649	23 273 464,00	-1 168 737	22 104 727	11 028 078	50%

1. Постоянна компонента

Постоянната компонента е изчислена като отношение на капитализираните разходи за присъединяване, намалени с разходите, класифицирани като развитие на мрежата и броя обекти, присъединени от съответната група. Изчисленията са представени в

следващата таблица:

Група мощност	Брой обекти	Разходи за присъединяване	Разходи за развитие на мрежата	Разходи за присъединяване без разходи за развитие на мрежата	Цена
kW	лв.	лв.	лв.	лв.	лв.
до 6	1 907	1 480 908	-	1 480 908	776,56
от 7 до 15	3 173	3 531 451	-	3 531 451	1 112,97
от 16 до 50	892	2 891 616	-	2 891 616	3 241,72
от 51 до 100	280	4 699 603	-301 161	4 398 442	15 708,72
от 101 до 200	213	6 214 958	-446 324	5 768 634	27 082,79
от 201 до 400	89	4 454 930	-421 252	4 033 678	45 322,22
Общо	6 554	23 273 464	-1 168 737	22 104 727	3 372,71

2. Променлива компонента

При определяне на променливата компонента са разгледани само разходи за линейна част по-голяма от 25 м. В нея са включени стойностите на извършените различни видове строително-монтажни дейности при изграждане на линейната част, в съответствие с условието за минимална схема за присъединяване към съответното ниво на напрежение на мрежата. Променливата компонента е изчислена като средна стойност за група от обекти, отразяваща отношението на всички извършени разходи по изграждане и полагане на кабелна линия за присъединяване на обекта към дължината на положения кабел, съгласно представените от дружеството данни и техническите изисквания за съответната група.

Група обекти	Присъединявана мощност	Изчислена променлива компонента на цената
	kW	лв./л.м., без ДДС
1	до 6	-
2	от 7 до 15	-
3	от 16 до 50	35,39
4	от 51 до 100	69,88
5	от 101 до 200	69,88
6	от 201 до 400	47,37

Таблица цени постоянна и променлива компоненти, без ДДС:

Група обекти	Присъединявана мощност	Цена за присъединяване	
		Постоянна компонента, с дължина на захранващото трасе до 25 м.	Променлива компонента, за един допълнителен метър дължина на захранващото трасе над 25 м.
	kW	лв., без ДДС	лв./л.м.,
1	до 6	776,56	-
2	от 7 до 15	1 112,97	-
3	от 16 до 50	3 241,72	35,39
4	от 51 до 100	15 708,72	69,88
5	от 101 до 200	27 082,79	69,88

6	от 201 до 400	45 322,22	49,17
7	над 400	индивидуален проект	

Изказвания по т.1.:

Докладва Пл. Младеновски. Административното производство е образувано по постъпило в Комисията заявление от дружеството от 26.05.2023 г., което е допълнено с писмо от 05.11.2024 г., за утвърждаване на цени за присъединяване към електроразпределителната мрежа на основание чл. 21, ал. 1, т. 8 във връзка с чл. 30, ал. 1, т. 11 от Закона за енергетиката.

Съгласно чл. 33, ал. 1 от НРЦЕЕ цените за присъединяване на крайни клиенти към електроразпределителни/затворени електроразпределителни мрежи се образуват в зависимост от предоставената мощност в kW и се разделят в следните основни групи:

1. I група – до 6 kW включително;
2. II група – от 7 до 15 kW включително;
3. III група – от 16 до 50 kW включително;
4. IV група – от 51 до 100 kW включително;
5. V група – от 101 до 200 kW включително;
6. VI група – от 201 до 400 kW включително;
7. VII група – над 400 kW.

Цените за присъединяване на крайни клиенти към електроразпределителна/затворена електроразпределителна мрежа за обекти на крайни клиенти в групи от III до VI съдържат постоянна и променлива компонента в зависимост от точката на захранване и дължината на електропроводната линия.

По отношение на предоставената в заявлението информация от „Електроразпределителни мрежи Запад” ЕАД:

Предложените нови цени за присъединяване на обекти на крайни клиенти към мрежата на „Електроразпределителни мрежи Запад” ЕАД са изчислени при спазване на следната рамка:

- анализирани са присъединявания на обекти, които са капитализирани през 2021 г.;
- запазват се групите клиентски обекти в зависимост от присъединяваната мощност съгласно чл. 33, ал. 1 от НРЦЕЕ;
- присъединяването на обектите се извършва при прилагане на минимална схема на присъединяване съгласно Наредба № 6 за присъединяване на обекти към електрическите мрежи;
- в пълната стойност на обекта са включени всички разходи по присъединяването му, независимо кога са извършени във времето;
- съгласно чл. 34, ал. 3 от НРЦЕЕ не са включени разходи за развитие на електроразпределителната мрежа;
- при постоянната компонента цената отразява среден разход за обект, като всичките разходи за присъединяване, реализирани в групата, са разделени на броя обекти в тази група;
- при променливата компонента цената отразява разходите за изграждане на линеен метър от линейната част на присъединителната линия между обекта и точката на присъединяване, надхвърляща 25 м;

С цел коректност на резултатите, от всички завършени договори са изключени:

- обекти, при които разходът е равен на цената за присъединяване е покрит на 100%;
- обекти на крайни клиенти за присъединяване в територии извън регулационните граници на населените места, на които цената за присъединяване се формира на база

индивидуален проект;

– с цел уплътняване на груповата извадка за VI-та група, е определена дисперсията за обектите в групата, като е анализиран интервал от разходи по-голям от 37 хил. лв. и по-малък или равен на 137 хил. лв. за един обект. С този подход дружеството се постига по-представителен резултат, определен въз основа на средните стойности в групата;

– обекти изградени при условията на чл. 117, ал. 5 от ЗЕ и чл. 28, ал. 6 от Наредба № 6 за присъединяване на обекти към електрическите мрежи.

Базирайки се на изискването на чл. 34, ал. 3 от НРЦЕЕ, на специален анализ са подложени обектите с предписано изграждане на трафопост. Основно са използвани трансформатори с мощност 630 kVA и 800 kVA. Според мрежовия оператор подобни обекти има в IV-та, V-та и VI-та групи. За тези договори е изведен индивидуален коефициент, отразяващ отношението на сумарната предоставена на крайните клиенти мощност, присъединени към конкретния трафопост, с инсталираната мощност на трансформатора. Пропорционално на свободната трансформаторна мощност са отделени и разходите за развитие на мрежата, които са приспаднати от стойността на обекта и не се включват в определянето на постоянната компонента. По този начин се разделят разходите за развитие на мрежата за всеки обект от разходите за присъединяването му.

В резултат на прилагането на горните критерии са анализирани получените приходи и направените разходи за 6 554 бр. обекти, разпределени по предвидените в НРЦЕЕ групи съобразно присъединената мощност.

Според мрежовия оператор, от тези обекти е видно, че получените приходи от цената за присъединяване (включваща постоянна и променлива компоненти) значително се различават от приходите, които са получени от цени за присъединяване.

Дружеството посочва, че извършените разходи, които се вземат предвид при изчисляването на разходите за присъединяване, са определени на пазарен принцип, в резултат на извършени процедури по Закона за обществените поръчки и са различни за всяка година в зависимост от икономическата обстановка в страната. Поради това подходът, който мрежовият оператор е използвал при изготвяне на ценовото предложение, се базира на реално извършените разходи по присъединяване на клиентските обекти.

Пл. Младеновски поясни, че няма да се спира подробно на всички разходи, тъй като те са подробно описани в доклада, а ще представи изводите, които се налагат след анализ на цялата информация:

Установено е, че приходите от прилаганите цени за присъединяване на обекти на клиенти към електроразпределителната мрежа действително покриват само част от разходите на оператора на мрежата за изграждане на присъединителните съоръжения. Останалата част от реализираните разходи по присъединяване на клиенти се покрива от прихода, който дружеството получава от утвърдените цени за мрежови услуги, съответно е ценообразуващ елемент на утвърждаваните от Комисията цени за мрежови услуги. По този начин клиенти, ползващи мрежата на „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД, несправедливо финансират друга група клиенти, които присъединяват обектите си към тази електроразпределителна мрежа.

Актуалните цени за присъединяване са утвърдени с Решение № Ц-002 от 29.03.2002 г. на КЕВР и не са актуализирани, като (видно от изложената информация в доклада) към настоящия момент натрупаната инфлация е в размер на 138,9% от 2002 г. до момента. Анализът на предоставените данни сочи, че 50% от разходите за присъединяване не се покриват от приложимите цени за тази дейност. По този начин не се гарантира справедлив подход към клиентите на дружеството, т.е. всеки да заплаща разхода, който предизвиква, в допустимия от регулаторната рамка размер. Нещо повече, 68% от непокрытите разходи (7 462 407 лв.) през анализираната календарна година се дължат на

едва 8,8% (582 от 6 554 бр.) от новите присъединявания, а именно на клиенти с присъединена мощност над 50 kW. По-голямата част от клиентите на „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД са битови клиенти, най-много присъединявания има в групата от 7 до 15 kW и най-голямата консумация е именно от битови клиенти, т.е. чрез мрежовите си услуги те до известна степен финансират присъединяването на по-големи клиенти, каквито са тези от групата от 51 до 100 kW, т.е. налице е кроссусидиране между отделните групи клиенти на „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД.

Постоянната компонента е изчислена като отношение на капитализираните разходи за присъединяване, намалени с разходите, класифицирани като развитие на мрежата и броя обекти, присъединени от съответната група, т.е. от общият разход за присъединяване на клиентите от дадена група са извадени разходите за развитие на мрежата и получената сума е раздела на броя на присъединяванията. По този начин работната група е достигнала до съответната цена за съответната група.

При определяне на променливата компонента са разгледани само разходи за линейна част по-голяма от 25 м. В нея са включени стойностите на извършените различни видове строително-монтажни дейности при изграждане на линейната част, в съответствие с условието за минимална схема за присъединяване към съответното ниво на напрежение на мрежата. Променливата компонента е изчислена като средна стойност за група от обекти, отразяваща отношението на всички извършени разходи по изграждане и полагане на кабелна линия за присъединяване на обекта към дължината на положения кабел, съгласно представените от дружеството данни и техническите изисквания за съответната група. Изчислените цени са представени в приложената таблица в доклада.

Извън изложеното в доклада, което не се вижда, е процентът на увеличение на цените за присъединяване към съответната група. При най-малката група до 6 kW цената се увеличава от 370 лв. на 776,56 лв., което представлява увеличение със 110%. При най-масовата група от 7 до 15 kW увеличението е 92%, при следващата от 16 до 50 kW увеличението е 68%, най-високият процент на увеличение при по-високите групи е за групата от 51 до 100 kW и от 101 до 200 kW, при които има 221% и 239%. За групата от 201 до 400 kW увеличението е 155%.

Увеличението най-вече в групата от 101 до 200 kW е най-голямо, защото с бума на строителството в големите градове и особено в гр. София, за голяма част от мрежовата инфраструктура инвеститорите се опитват да заобикалят изискването за индивидуален проект за обекти над 400 kW. Много често се среща на по-малки обекти, които имат фиксирана цена за присъединяване, да им се предписва изграждането на тази мрежова инфраструктура особено в новите квартали. В града това е свързано с много повече разходи, отколкото в другите населени места, тъй като са необходими разрешения от общини, асфалтиране, полагане на плочки и т.н. С цел заобикаляне на изискването за индивидуален проект се предписва изграждането на мрежовата структура на по-малък клиент, на който след това цената му за присъединяване е фиксирана съгласно наредбата и електроразпределителното дружество е длъжно да закупи по взаимно признати разходи съответната инфраструктура. След това по-големите обекти се присъединяват, без да има индивидуален проект.

Другото, което е много важно е, че неслучайно има забавяне от близо една година от подаване на самото заявление за цени до разглеждането му. Работната група се е опитала да проведе разговори и с останалите мрежови дружества, тъй като през 2002 г. са определени единни цени за всички дружества, както и за всички топлофикации т.н. Тогава начинът на работа и на вземане на решение от Комисията е бил различен. Проведени са разговори с останалите електроразпределителни дружества. От част от тях е получен отказ да подадат заявление за нови цени за присъединяване, въпреки че те отдавна не са актуализирани. Причината е, че към настоящия момент частта от този двоен разход, който

се капитализира (в случая 22 млн. лв. за тази година) е покрита от цената за присъединяване, при утвърждаване на цени за мрежи услуги на съответното дружество, чисто регулаторно се разглежда като безвъзмездно придобит актив. Той се вади от регулаторната база на активите и съответното дружество не получава възвръщаемост върху този актив. В краткосрочен план увеличаването на цените за присъединяване ще подобри паричния поток, макар че цените, които сега се утвърждават ще започнат да се прилагат близо година по-късно, тъй като сегашните договори са подписани при старите цени. В дългосрочен план увеличението ще доведе до намаляване на регулаторната база на активите, съответно до намаляване на възвръщаемостта, която дружеството получава през мрежовите тарифи. По този начин ще се гарантира, че този, който иска да се присъединява си е платил разхода за присъединяване, а в дългосрочен план всички клиенти няма да плащат възвръщаемост върху неговото присъединяване и съответно ще има по-голяма справедливост при крайните цени за мрежови услуги.

На основание чл. 43, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, във връзка с чл. 13, ал. 5, т. 2 от Закона за енергетиката, работната група предлага на Комисията да обсъди следните решения:

1. *Да приеме доклада;*
2. *Да насрочи открито заседание, на което да бъдат поканени представители на „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД, като се осигури и възможност за дистанционно участие;*
3. *Приетият доклад, датата и часът на откритото заседание да бъдат оповестени на интернет страницата на КЕВР.*

Бл. Голубарев каза, че всичко това го връща 22 години назад, когато са приети първите цени за присъединяване, като е удовлетворен, че групите не са променяни, тъй като основно той ги е определял и сега всички се водят по тях. Наистина е било крайно време да се актуализират цените, поради причините, които Пл. Младеновски много подробно е изяснил и които са описани в доклада. Освен всичко, което е споменато за справедливостта, която трябва да се въведе, е имало и едни аномалии в цените за отделните групи. Имало е драстични и нелогични отклонения, ако се приведе към лв./kW мощност. Нелогичността се е състояла в това, че е логично искането за по-голяма мощност да води до по-нисък разход за kW. Това не е спазено при предходните цени. Бл. Голубарев каза, че извън неговите очаквания е, че вижда да се получава нещо такова единствено до 50 kW и над 50 kW, между трета и четвърта група. В доклада е описано много подробно защо се това е така и основното е свързано с трансформатора. Логично е, че до 50 kW вероятността да се слага трансформатор е много по-малка и обратното: над 50 kW вероятността е много голяма. Явно това е причината и съвсем логично и задълбочено е описано, изследвано и приложено. Бл. Голубарев каза, че е неговото мнение е, че макар и доста закъснял това е пътят, по който трябва и другите разпределителни дружества да бъдат подканяни да актуализират по този начин своите цени за присъединяване.

Ив. Н. Иванов каза, че също му е направило впечатление това и обяснението действително е наличието на въвеждането на трансформатор, защото при постоянната компонента на групата до 50 kW и след това на групата от 51 kW до 100 kW разликата е пет пъти. За сметка на това променливата компонента за всеки допълнителен метър е два пъти. Чувства се, че постоянната компонента тежи много при тази по-голяма мощност. след завършване на тази процедура Комисията ще вземе решение за „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД. Докладвано е, че от страна на другите оператори трябва да се вземат аналогични решения. Това означава ли, че ще бъдат в различен режим? Те ще продължават ли да работят, както досега работи „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД, което след приемане на решението на КЕВР ще въведе цените, които ще бъдат утвърдени?

Пл. Младеновски отговори, че това нежелание не е категорично обявено от

дружеството, а по-скоро се усеща в резултат от проведените разговори, което означава точно това: те ще продължат да прилагат по-ниските цени. Тези цени ще започнат да се прилагат сигурно след около една година за новите договори, по които в момента стартира процедурата. Пл. Младеновски допълни, че все пак се надява до края на текущия регулаторен период и останалите дружества да подадат отделни заявления. Ако не подадат заявления до края на тригодишния регулаторен период, в Наредбата винаги може да се въведе изискване с утвърждаване на нови цени за мрежови услуги за нов регулаторен период да се утвърждават и цени за присъединяване, както е в сектор „Природен газ“.

Ив. Н. Иванов потвърди, че това може да стане с решение на Комисията, а не поради заявление от дружеството. Това наистина е един изход, защото не е редно през следващия регулаторен период да се продължи по два пътя. Ив. Н. Иванов каза, че насрочва откритото заседание на 17.12.2024 г. от 10:25 часа. Сроктът за представяне на становища ще изтече на 17.12.2024 г. в 16:00 часа. Дружеството има възможност да подаде възражения или становища, защото ще разполага с доклада. Дружеството няма да каже, че се дават само 4-5 часа за становище, т.е. „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД може да подаде становище до 17.12.2024 г. в 16:00 часа.

От страна на членовете на Комисията нямаше други въпроси и коментари по доклада.

На основание чл. 43, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, във връзка с чл. 13, ал. 5, т. 2 от Закона за енергетиката,

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

1. Приема доклад с вх. № Е-Дк-1357 от 05.12.2024 г. относно утвърждаване на цени за присъединяване към електроразпределителната мрежа на „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД.

2. Насрочва открито заседание за разглеждане на доклада по т.1 на 17.12.2024 г. от 10:25 ч., в зала IV в сградата на КЕВР, на което да бъдат поканени лицата, представляващи по търговска регистрация „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД, като се осигури и възможност за дистанционно участие.

3. Докладът, датата и часът на провеждане на откритото заседание да бъдат публикувани на интернет страницата на КЕВР.

В заседанието по **точка първа** участват председателят доц. д-р Иван Н. Иванов и членът на Комисията Благой Голубарев.

Решението е взето с **два гласа „за“** (доц. д-р Иван Н. Иванов - за, Благой Голубарев - за), от които **един глас** (Благой Голубарев) на член на Комисията със стаж в енергетиката.

Приложения:

1. Доклад с вх. № Е-Дк-1357 от 05.12.2024 г. относно утвърждаване на цени за присъединяване към електроразпределителната мрежа на „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....

Б. Голубарев

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА

Протоколирал:

Н. Косев - главен експерт